

TRIBUNE

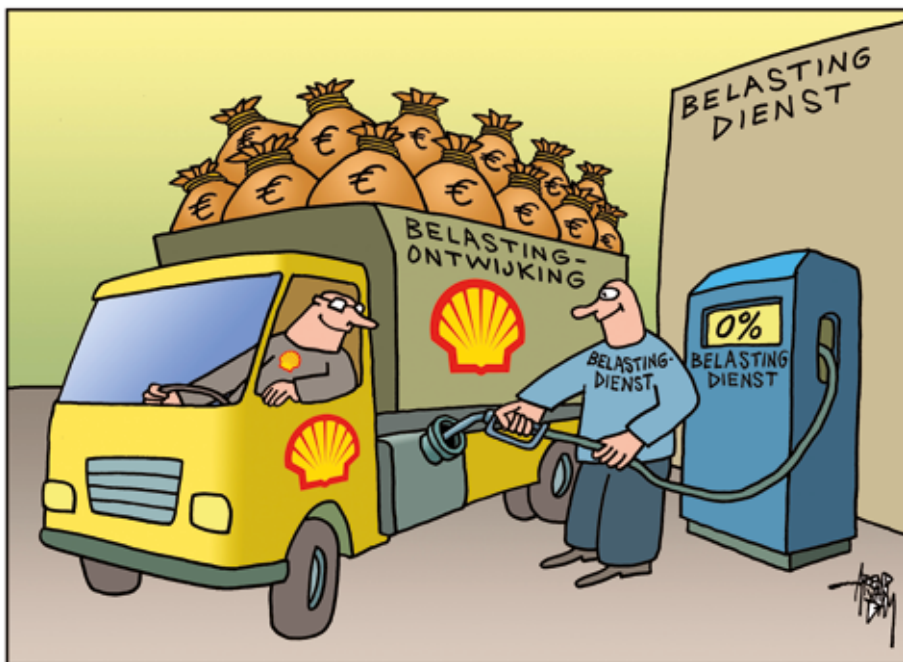
Nieuwsblad van de SP • jaargang 55 • nr. 06 • juni 2019 • € 1,75 • www.sp.nl

RON MEYER
MET STRIJDWARE GROET

'BEVINKJE' IN GRONINGEN?

16 JAAR ROOD: VAN KRAAKGOLF TOT GOUDEN HUILEBALK

AARDE, BOER EN CONSUMENT VERDIENEN BETER

In het rapport 'Aarde, boer en consument verdienen beter' worden interessante analyses en vergezichten gegeven over de toekomst van de landbouw. Diervriendelijker, duurzamer en eerlijker; als landbouw uw interesse heeft, is deze publicatie het lezen waard!

shop.sp.nl/shop/particulier/rapporten/aarde-boer-en-consument-verdienen-beter

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGEREN-ORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KOM NAAR DE ROOD-ZOMERSCHOOL

Van 20 tot en met 26 juli organiseert ROOD de Zomerschool, een week vol inspirerende en leerzame scholingen. Het thema dit jaar is 'Beweging bouwen'. Overal in de wereld zien we groepen mensen opstaan voor verandering. Van klimaatbewegingen tot huurders die zich verenigen. Als socialisten bouwen wij voortdurend aan een beweging om de wereld te veranderen. Hoe versterken wij onze beweging? Wat kunnen we leren van andere bewegingen? En hoe zorgen we ervoor dat verschillende soorten

strijd samenkomen in ons verhaal? Al deze en andere vragen komen aan bod tijdens de Zomerschool. Natuurlijk is de ROOD Zomerschool niet alleen leerzaam, maar ook heel gezellig. Het is een geweldige kans om ROOD-leden uit het hele land te ontmoeten!

Meld je dus snel aan, door 50 euro over te maken op rekeningnummer NL35RAB00321512812, ten name van Rood jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam, je lidnummer en 'zomerschool'.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN UITGAVE VAN DE SOCIALISTISCHE PARTIJ (SP) EN VERSCHIJNT 11 MAAL PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Peter Sas
Karen Veldkamp

Foto cover
Luc Lodder©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Ron

'Ik neem verantwoordelijkheid'

4

Europese verkiezingen

Teleurstelling groot, leden nu aan zet

6

Omar Alharbek

Oorlogsvluchteling focust op de toekomst

18

Medicijnen

De complexe strijd om uw pilletje

22

Huisjesmelker van het jaar

'Als het je hier niet bevalt: vertrekken'

24

8 Groningen: Kinderen van de gaswinning

10 Raalte: Ook 's nachts in touw

21 Uitgelicht: OV in actie voor pensioen

28 LinksVoor: Iris van de Kolk gaat voorbereid op pad

29 Sandra kijkt: 'Knock down the house'

14, 15, 16, 17: Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Dreun

Het is de zondag na de Europese verkiezingen. De uitslagen komen binnen. Aan het eind van de avond zien we ook de Nederlandse uitslag. Waar we sinds de exitpolls voor vreesden is werkelijkheid geworden. Geen zetels voor ons in het Europees Parlement. Ik denk aan al die SP'ers die zich de afgelopen weken het vuur uit de sloffen liepen. Ik denk aan de kiezers die aan ons hun vertrouwen hebben geschonken. Zij moeten komende periode ons linkse en Eurokritische geluid in het Europees Parlement missen. Het is een harde dreun.

We wisten dat het moeilijke verkiezingen zouden worden. De opkomst is altijd laag. Maar geen zetels? Veel vragen komen in mij op. Hoe kan het bijvoorbeeld dat de helft van de mensen die een paar weken geleden nog op ons stemden, nu thuis zijn gebleven? Waarom is het ons niet gelukt om de terechte teleurstelling en begrijpelijke boosheid over de gevestigde orde te mobiliseren? De komende tijd moeten we op zoek naar antwoorden op al deze vragen. Kritisch en eerlijk en samen met elkaar. Geen excuses maar analyses, zodat we de noodzakelijke lessen leren.

Bovenal moeten we ook op zoek naar betere manieren om mensen aan ons te binden. Dat zal niet eenvoudig zijn. Maar ik weet ook dat we samen de weg omhoog weer kunnen vinden. Een andere optie is er ook niet. Omdat we geloven dat een andere wereld mogelijk is. Omdat we beseffen dat een samenleving op basis van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit harder nodig is dan ooit.

We hebben een flinke dreun gekregen, maar we zijn niet verslagen. Met overtuiging en vastberadenheid gaan we samen de weg omhoog weer vinden.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

OMDAT POLITIEK PERSOONLIJK IS

ZO'N 25 JAAR GELEDEN startte mijn politieke vorming. Als zoon van een reeds op jonge leeftijd ziek geworden koelmonteur en een keihard voor het gezin werkende schoonmaakster voelde ik hoe politieke besluiten gezinnen hard kunnen raken. Hoe de verslechtering van de WAO mijn vader sloopte, hoe thuis de elektriciteit werd afgesloten nadat mijn moeder haar baan verloor en hoe de stijging van de huur ons gezin in grote problemen bracht. In 'mijn' stad Heerlen zag ik in de jaren negentig van de vorige eeuw hoe politieke besluiten voor armoede en ellende hadden gezorgd.

Ik zag de in hun stoflonen stikkende en voor eerherstel strijdende oud-mijnwerkers, 'hun' tweeduizend op straat zwervende zonen en dochters en onze ontzielde en ontmoedigde gemeenschappen. Ik hoorde 'kijk uit voor de spuit' als repeterende waarschuwing van menig moeder aan haar op straat spelende kinderen. Uit de geluidsinstallaties van de oude stationstunnel hoorde ik de klanken van klassieke muziek om de junk te weren die kennelijk, anders dan wij jongeren, alleen tijdens een trip die muziek onuitstaanbaar vonden.

Ik leerde al op jonge leeftijd dat politiek geen spelletje is.

Politiek is persoonlijk. Niet 'persoonlijk' als in individueel of privé, maar als rechtstreeks en direct. *Politieke besluiten raken mensen in hun levens.* Ze kunnen mensen aanmoedigen of ontmoedigen. Ze kunnen aanzetten tot actie of vermurwen tot cynisme. Ze onthullen welke belangen er worden gediend. Ze bewijzen hoe groot de leugen van technocratische politiek is. En wáárom we politiek niet aan politici moeten overlaten. Volksvertegenwoordigers moeten de implicaties van hun keuzes voelen. Ze begrijpen. Erbij stilstaan. Ernaar handelen.

De politieke onwil om de lonen te verhogen, leidt tot meer werkende armen. De politieke keuze om werk te 'flexibiliseren' leidt tot grote onzekerheid voor werkende mensen en exorbitante winsten voor de steenrijken. Politieke keuzes om Shell, Philips en AkzoNobel al jaren géén winstbelasting in

Nederland te laten betalen zijn niet zonder gevolgen. Als grote bedrijven normaal belasting zouden betalen, zou er jaarlijks 47 miljard meer zijn om te investeren. Durf dan nog maar eens te beweren dat het oplossen van armoede onmogelijk is. Durf dan nog maar eens te beweren dat het invoeren van een Nationaal ZorgFonds zonder eigen risico onmogelijk is. Durf dan nog maar eens te stellen dat een satirische aanval op de macht onvergeeflijk is.

Politieke keuzes zijn geen abstracties, ze zijn geen kwestie van smaak, ze raken mensen zeer persoonlijk. Ze raken miljoenen mensen rechtstreeks in hun levens. 'Politiek is zo intiem als de liefde', zei de jonge Franse schrijver Édouard Louis toen ik hem begin 2019 in Parijs ontmoette. Hij schreef in zijn geniale boek *Ze hebben mijn vader vermoord* de volgende passage aan zijn vader:

"Op een dag in de herfst werd de schoolbonus, die elk jaar aan de gezinnen werd uitgekeerd om te helpen bij de aanschaf van schoolbehoeften, schriften en schooltassen, met bijna honderd euro verhoogd. Je was dolblij, in de woonkamer riep je: 'We gaan naar zee!' en met z'n zessen waren we in onze vijfpersoonsauto vertrokken. De hele dag was één groot feest. Bij mensen die alles hebben, heb ik nog nooit een gezin naar zee zien gaan om een politieke beslissing te vieren, want voor hen verandert de politiek bijna niets. De heersende klasse kan klagen over een linkse regering, kan klagen over een rechtse regering, maar een regering bezorgt ze nooit spijsverteringsproblemen, een regering verbrijzelt nooit hun rug, een regering stimuleert ze nooit om naar zee te gaan. De politiek verandert niets of erg weinig aan hun leven. Ook dat is vreemd, zij doen aan politiek, terwijl de politiek bijna geen invloed op hun leven heeft. Voor de heersende klasse is politiek meestal een esthetische kwestie: een manier om over zichzelf te denken, een manier om de wereld te zien, om zichzelf op te bouwen. Voor ons was politiek een kwestie van leven of doodgaan."

Precies om die reden strijden duizenden SP'ers in de voormalige Mijnstreek voor een stad en streek ontdaan van misère. 'Het was, is en wordt hier toch niks', hoorde ik de cynici zeggen. Dat zullen we nog wel eens zien dan, dachten de optimisten. Precies om die reden bouwden we op de plek van de oude stationstunnel een nieuw station – misschien wel het meest bijzondere van heel het land. Precies om die reden streden schoonmakers voor doorbetaling bij ziekte, voor een respectvolle behandeling en een betere waardering.

Precies om die reden begrijpen wij dat de machtelozen van vandaag de machtigen van morgen kunnen zijn als ze zich organiseren.

Als politiek voor mij persoonlijk is, betekent dat ook dat ik streng ben voor mezelf. Het resultaat van de Europese verkiezingen is bitter en extreem teleurstellend. We voelen allemaal de enorme pijn die bij zo'n nederlaag hoort. Ik voel die tot in mijn vezels. Bij een dergelijke nederlaag hoort het nemen van verantwoordelijkheid.

Die neem ik. Aan het einde van dit jaar heb ik onze partij vier jaar lang vol overtuiging en energie gediend. Dat was en is elk moment een grote eer. Daarna zal ik mij niet opnieuw verkiesbaar stellen. Ik zal ervoor zorgen dat het stokje in het najaar op een goede manier wordt overgedragen.

In de diepste overtuiging dat onze idealen het waard zijn om met branie voor op te komen, zal ik mij de komende tijd nog méér toewijden op het organiseren van méér mensen en moed. Terug naar de basis. Om samen oude

donkere tunnels te veranderen in nieuwe trotse (tussen)stations. Om samen de vooruitgang af te dwingen die nu als krankzinnig en onhaalbaar wordt beschouwd.

Mijn filosofie is net als die van mijn grote organizing-held Saul Alinsky verankerd in oneindig optimisme. *"It must be, for optimism brings with it hope, a future with a purpose, and therefore, a will to fight for a better world."*

**Met optimistische en strijdbare groet,
Ron Meyer**

‘VAN TEGENSLAGEN WORD JE STERKER, MAAR WINNEN IS TOCH ECHT LEUKER’

De uitslag van de verkiezingen voor het Europees Parlement zijn voor de SP teleurstellend. We haalden niet genoeg stemmen om zetels in Brussel te bemachtigen. Met de leden zal deze uitslag goed besproken worden – in de woorden van lijsttrekker Arnout Hoekstra: ‘Schouders eronder en als partij weer de weg naar boven vinden!’

DE SP-SCORE van 3,4 procent van de stemmen is, met maar 26 te verdelen Nederlandse zetels, niet genoeg om in het Europees Parlement te blijven. Ook als er straks alsnog een Brexit komt – en er wat zetels bijkomen voor Nederland – zal de SP niet terugkomen.

Arnout Hoekstra, die de SP-lijst aanvoerde tijdens deze verkiezing: ‘Ik baal enorm van het verlies bij deze verkiezingen. Afgelopen half jaar had ik mij er helemaal op voorbereid om de komende vijf jaar in Brussel de strijd aan te gaan. Ik was zelfs al begonnen om mijn Franse taal bij te spijkeren. Dat loopt nu even anders. Maar het verlies is vooral groot voor de partij – en vergeet niet onze medewerkers in Brussel, die nu ook iets anders moeten vinden.’ Hoekstra had de campagne, ondanks de uitkomst, niet willen missen: ‘Samen met ons team in Brussel hebben wij als kandidaten veel en intensief samen opgetrokken. In vele zaal-

tjes debatten gevoerd, door heel Nederland gereisd om ons verhaal te vertellen. Ik heb de afgelopen maanden veel geleerd, veel gezien, veel mensen gesproken. Het heeft mij nog strijdbaarder gemaakt.’ Wat hoopt hij? ‘Dat iedere nederlaag weer leidt tot grotere overwinningen. Van tegenslagen word je sterker, maar winnen is toch echt leuker. Wij moeten even door het verlies heen, en daarna vooral weer door: schouders eronder en als partij weer de weg naar boven vinden!’

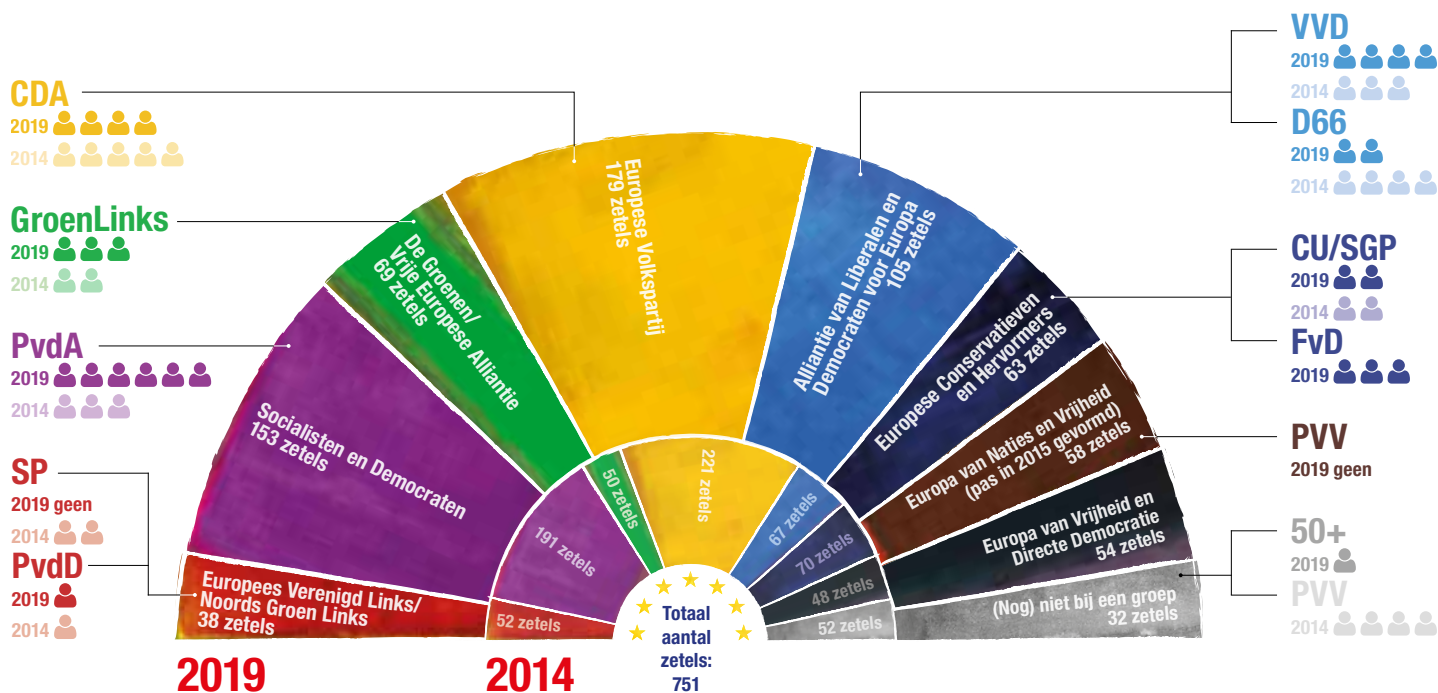
Opkomst hoger

De opkomst was in Europa net als in Nederland hoger dan vorige keer. In maar liefst twintig landen was de opkomst hoger. De opkomst was in Slowakije het laagst. In België was de opkomst het hoogst – daar geldt dan wel weer een opkomstplicht. De verkiezingen werden in een aantal landen gecombineerd met andere verkiezingen of referenda. In België waren er meerdere

verkiezingen tegelijk; in Roemenië was er een referendum over de aanpak van corruptie – ze stemden daar trouwens in grote meerderheid tegen amnestie en strafvermindering voor corrupte politici. De opkomst in Nederland was de hoogste sinds 1989. Wat nog wat anders is dan de opkomst onder onze kiezers.

Fragmentering

Onze zuiderburen kozen voor het eerst onze kameraden van de PVDA/PTB het Europees Parlement in met één zetel – vooral dankzij het Franstalige deel, waar de partij meer dan 14 procent scoorde. Ook onze Deense vrienden van de Rood-Groene Alliantie (Enhedslisten) hadden een nieuwe Europese zetel te vieren. Zij komen terecht in de iets verzwakte GUE/NGL-groep, waar de SP ook toe behoorde. Die ging van 52 naar 39 zetels. Het goede nieuws voor de groep is dat de sociaaldemocraten (met de Nederlandse

DE UITSLAG EN PARLEMENTAIRE GROEPEN

De uitslag van 2014 is op basis van de samenstelling tijdens de eerste zitting na de verkiezingen in de nieuwe samenstelling. Welke partij of parlementariër bij welke groep zit, kan tussentijds veranderen. Op dit moment staat voor sommige partijen nog niet vast waarbij ze zich gaan aansluiten.

De uitslag van 2019 is dan ook weergegeven ALSOF alle partijen in dezelfde groep gaan als vorige keer of in de groep gaan die ze van tevoren aangaven. Maar dat staat soms nog niet vast.

PvdA) en de christendemocraten (met het CDA) samen geen meerderheid meer hebben – en dus meer op zoek moeten naar steun. Maar ze kunnen die ook zoeken bij de Groenen of een van de rechts-conservatieve groepen.

Bij de rechtse partijen is een verschuiving te zien naar nog rechtser, conservatiever, nationalistischer en zelfs extreemrechts. De groei is zorgwekkend, maar valt nog mee als je het vergelijkt met de verwachtingen vooraf. Tegelijk groeit ook de Groene groep, waardoor het verlies op links meevalt. In Europa komt hetzelfde beeld naar voren als in de Nederlandse politiek: fragmentering en afgekalvde steun voor de traditioneel grote partijen.

Analyse: de leden aan zet

De analyse van de uitslag is volop bezig. Er is al een aantal schoten voor de boeg geweest (onder andere van Tweede Kamer-

lid Ronald van Raak bij Buitenhof), die erop neerkwamen dat we er niet in geslaagd zijn onze Eurokritische stemmers naar de stembus te krijgen. Waarom? Daar gaan eerst de leden het over hebben. De komende weken zijn er lokale SP-ledenvergaderingen. De afdelingsvoorzitters nemen de conclusies daarvan mee naar de Partijraad van 22 juni. Daar zal de campagne en de uitslag uitvoerig besproken worden. •

tekst Diederik Olders
foto Peter Maarten de Vos

ALS HUISWERK MAKEN NIET MEER LUKT

'Een brief aan de NAM' is een knappe musical van een twaalfjarig meisje uit het Groningse aardbevingsgebied. Het stuk legt op ontroerende wijze een onderbelicht gevolg van de gaswinning bloot.

ALS DE ZOVEELSTE AARDBEVING Groningen teistert en minister Wiebes (VVD) noemt dat dan 'een bevinkje', dan kun je je verbazen over zoveel arrogantie en onbegrip. Als dan even later oud-Tweede Kamerlid Ton Elias, ook VVD, met de uitspraak 'shit happens' suggereert dat Groningers de ellende maar moeten verdragen en vervolgens ook nog stelt dat ze maar moeten verhuizen, dan kun je je afvragen of sommige politici het ooit leren.

De twaalfjarige(!) Edith Holscher deed feitelijk een nieuwe poging daartoe. Zij woont in het aardbevingsgebied en bedacht, schreef en regisseerde een musical met de titel *Een brief aan de NAM: Naar een kind zullen ze wel luisteren*. Die werd op 24 mei voor het eerst opgevoerd, in theater De Kielzog in Hoogezand. Sandra Beckerman was erbij.

'Heel erg knap gemaakt en professioneel aangepakt door deze kinderen', zegt het SP-Tweede Kamerlid. 'Ze geeft met deze musical een stem aan kinderen die opgroeien in het aardbevingsgebied.' Hun specifieke problematiek is een zwaar onderbelicht thema, aldus Beckerman. 'Er zijn in Groningen tienduizend mensen ziek

De jonge musicalsterren in actie.

Sandra Beckerman complimenteert Edith Holscher.

door de gevolgen van de gasboringen en de slechte schade-afwikkeling. Hoe werkt dat door op kinderen? Wat betekent het voor hen als het huis en de school niet veilig zijn, als hun ouders constant gebukt gaan onder stress en verdriet?' Sandra Beckerman krijgt regelmatig schrijnende verhalen van ouders te horen. Zoals het voorval met een kind dat aan de avondvierdaagse

meedeed. Toen zich onweer aandienende, schoot het kind van het geluid daarvan dusdanig in de stress dat het over de finish gedragen moest worden. Een ander kind kon niet naar het gymnasium, omdat het gewoon niet lukte om thuis huiswerk te maken. Toch was er tijdens de voorstelling genoeg te lachen. Zo genoot Beckerman van de passage met de 'Killer-robot'. Die beeldde op ironische wijze het computersysteem uit, waarmee de overheid bepaalt of je huis veilig is of niet. 'Dat was zeker grappig. Maar tegelijkertijd ook pijnlijk.' Sandra Beckerman probeert nu de voorstelling naar de Tweede Kamer in Den Haag te halen. Immers: naar een kind zullen ze wel luisteren...

tekst Rob Janssen
foto's Anjo de Haan©

SP-AFDELING RAALTE

‘OVERDAG STUURT DE POLITIE ONS WEG’

Tussen Zwolle en Deventer ligt Raalte, een kleine gemeente met een kleine SP-afdeling. Die heeft het niet makkelijk gehad, maar met doorzettingsvermogen, nieuw elan en vooral enthousiasme timmeren actieve leden er aan de weg.

DE PLAKKAATVERF IS VAN DE HEMA en op het flesje lijm staat Collall. De dikke Edding-marker gaat van hand tot hand. Sandwich-borden en affiches worden er gemaakt voor komende zaterdag, als ze de straat op gaan.

De boodschap wordt duidelijk naarmate het knip-, plak-, schrijf-, en schilderwerk vordert: 'Mensen boven multinationals', 'Stop de verspilling' en natuurlijk 'Brussel niet de baas'.

Het is een dikke week voor de Europese verkiezingen en we zijn in Wijhe, Overijssel. Een groep SP'ers van de afdeling Raalte, die ook de gemeente Olst-Wijhe behelst, is vandaag bijeengekomen om de campagne-activiteiten in Raalte, Heino en Wijhe van komende zaterdag voor te bereiden. En dat gaat er gezellig aan toe. Voortdurend worden herinneringen opgehaald en anekdotes verteld over gevoerde acties, die de aanwezigen nog steeds doen grinniken. Zo deinzen de SP'ers van Raalte er niet voor terug om 's nachts actie te voeren. De afdeling bereidde eens midden in de nacht een actie voor tegen de kaalslag in het streekvervoer, zodat voormalig SP-raadslid Harry van Kampen – van beroep buschauffeur – 's ochtends de eerste bus van de dienstregeling als actiebus kon besturen. Ook de ritten met een heuse gratis paardentram compleet met haltes langs de weg, eveneens om op een ludieke manier het belang van het streekvervoer te onderstrepen, staan nog vers in het geheugen. En dan die twee meter hoge ouderwetse brievenbus als SP-eerbetoon aan de laatste PostNL-postbode in vaste dienst; zóveel bekijks had het ding in het centrum van Raalte getrokken. En komend weekend gaan ze weer 's nachts op pad. Dit om het centrum van Raalte alvast op te sieren met protestborden tegen de zogenaamde Brusselse notificatierichtlijn, die gemeenten in de wielen rijdt als het gaat om bijvoorbeeld het tegengaan van winkelleegstand. Maar dat opsieren van het centrum... moet dat echt 's nachts? 'Ja,' zegt Shraddha Pitrmahana, 'want overdag stuurt de politie ons weg.' Om daar grijnzend aan toe te voegen: 'We zijn nou eenmaal stout.' Guus van Riel, glimlachend: 'We hebben hier wel vaker rare dingen gedaan.' Gaat het om opzienbarende actievoeren in Raalte en omgeving, dan wordt Harry van Kampen door partijgenoten liefkozend 'een ongeleid projectiel' genoemd. Hij bestempelt zichzelf echter, ook glimlachend, als 'een creatieve geest'.

Bij veel goede dingen stond de SP aan de basis

Misschien is creativiteit wel een vereiste in Raalte en Olst/Wijhe. Zo besloot de gemeente Olst-Wijhe geen verkiezingsborden meer te plaatsen voor de Europese verkiezingen. Te duur en niet meer van deze tijd, aldus de gemeente. Wat doe je dan als SP-afdeling? Juist: creatief zijn en zelf plakken, schilderen en vooral lef tonen. Shraddha: 'We zwemen hier nou eenmaal tegen de stroom in. Er is hier veel gevestigde macht. Dan moet je niet bang zijn.' Misschien is het daarom dat het omstreden SP-filmpje met het personage Hans Brusselmans bij deze activisten goed viel. Guus van Riel: 'Ik vond dat de verpersoonlijking van de macht goed in beeld was gebracht. Jammer dat SP'ers elkaar in de haren vlogen. De intentie van het spotje was goed.' 'De Europese elite is voor zichzelf bezig. Dat werd in het filmpje uitgebeeld en daarom vond ik het goed', zegt Harry van Kampen.

Rustig van je geld genieten

Raalte is een plattelandsgemeente tussen Deventer en Zwolle met ongeveer 37.000 inwoners, het iets westelijker gelegen Olst-Wijhe is qua aantal inwoners de helft kleiner. Het zijn rustige plattelandsgemeenten, aangenaam, groen en met hier en daar ronduit idyllisch landschappen. 'Over het algemeen is de bevolking hier welgesteld, gemoedelijk en katholiek', zegt Shraddha. 'Bovendien is het hier veilig. Rustig van je geld genieten, lijkt hier het devies.' Lokale partijen zijn zowel in Olst-Wijhe als Raalte sterk, van de landelijke partijen scoren CDA en VVD het beste.

De raadsverkiezingen van vorig jaar verliepen niet goed voor de SP. De twee zetels gingen verloren en sindsdien heeft de partij geen raadsfractie meer. Ook het ledental liep langzaam terug. Shraddha Pitrmnova trekt de dop van de Edding-viltstift en voltooit een sandwich-bord. 'Die verkiezingsuitslag was voor ons een *wake-up call*. De raad slokte toch mensen op en dat was niet altijd even gemakkelijk op te vangen in een kleine afdeling als de onze. In die zin gaf de uitslag ons meer ruimte om ons te concentreren op datgene waarvoor we ooit zijn opgericht.' Daarvoor was versterking van de basis hard nodig. 'Wij zeiden tegen

de mensen: kom erbij, een links geluid is hard nodig.' Een van de nieuwe mensen is Thea Woesthuis. Zij is actief in het actiecomité 'De Ceintuurbaan is geen racebaan', dat zich samen met de SP voor een veilige verkeerssituatie op die weg inzet – met succes overigens, want de gemeente gaat de problemen aanpakken. 'Ik was al jaren SP-stemmer', vertelt Thea terwijl Shraddha een sandwich-bord omhangt om te passen. 'Vooral vanwege de zorgstandpunten van de partij; ik ben namelijk vrijwilliger in de zorg.' Via het actiecomité kwam ze in contact met de lokale SP en besloot ze actief lid te worden.

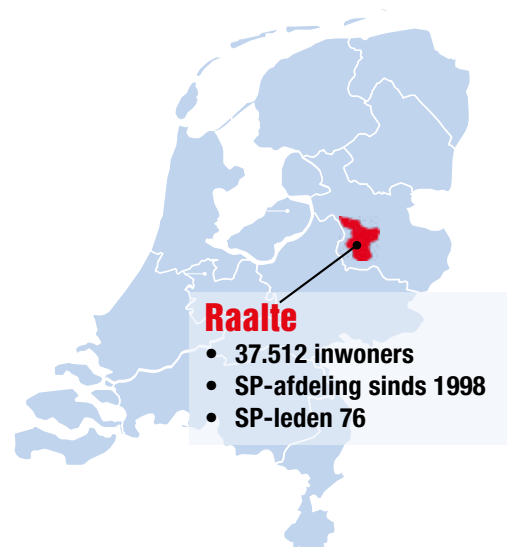
Shraddha Pitrmnova had inmiddels het voorzitterschap van de afdeling op zich genomen. Ook zij kwam via de 'zorgroute' bij de SP. 'Ik ben verpleegkundige en kom vaker bij mensen thuis. Ik kwam bijvoorbeeld in aanraking met zorgmijders en daar schrok ik van. Tegelijkertijd hoorde ik over het Nationaal ZorgFonds, verdiepte me erin en werd toen lid van de SP.' Shraddha komt oorspronkelijk uit Tsjechië, een land met een weinig verheffend socialistisch verleden. 'Het socialisme dat daar in het verleden werd bedreven had met democratie niets te maken. Hier in Nederland besepte ik na verloop van tijd: als ik echt iets wil verbeteren, moet ik bij de SP zijn.'

Intussen werd ook het afdelingssecretariaat ingevuld door een nieuw gezicht en stond er binnen een jaar na de electorale klap een opgefrist nieuw team. 'Mijn enthousiasme is daardoor weer gegroeid', zegt Ellen van den Berg, penningmeester van de afdeling. Niet dat de mensen die de kar in het verleden trokken definitief uit beeld zijn. Zo is Willy Lourenssen, die in de jaren negentig begon met het bouwen aan de SP Raalte en ook jarenlang raadslid was, weer in beeld. Lourenssen nam naar eigen zeggen de laatste jaren 'wat afstand' na wat interne strubbelingen, maar staat open voor de uitnodiging om de club toch weer te komen versterken. 'Hij is toch een beetje de vader van de afdeling', zegt Shraddha.

Tractor en shovel

Harry van Kampen haalt zijn telefoon tevoorschijn en laat foto's van een oude

legertractor zien. Een oude shovel van de landmacht heeft hij ook. Hij werkte ooit bij Defensie bij de genie, het strijdmacht-onderdeel dat het terrein bewerkt om voor de eigen troepen de doorgang mogelijk te maken dan wel voor de vijandelijke troepen te bemoeilijken – waarmee de passie voor genoemde voertuigen is verklaard. Nu werkt hij al vele jaren als buschauffeur bij Syntus en is hij tevens actief bij de vakbond FNV. Drie periodes zat hij namens de SP in de gemeenteraad van Raalte. Tot vorig jaar dus. Jammer? 'Dat wel. Raalte mist een SP-geluid in de raad. Maar er vielen mensen weg, er moest een nieuwe impuls komen.' Er werd door de SP in de raad zeker het nodige binnengehaald. Gratis parkeren in het centrum bijvoorbeeld, oplaadpunten voor elektrische auto's, een gezamenlijke ruimte voor zelfstandig wonende psychiatrische patiënten; bij veel goede dingen stond de SP aan de basis – met Harry voorop. Het voortdurend aandacht vragen voor de benarde positie van mensen met de laagste inkomens en in kwetsbare posities, het zich hard maken voor het realiseren van kleine verzachtende maatregelen voor die mensen; het zit in Harry's politieke DNA. En dat hoort bij de onnavolgbare – lees: creatieve – manier waarop hij er aandacht voor vraagt. Raalte en Olst-Wijhe mogen hun specifieke kenmerken en eigenaardigheden hebben; veel thema's zullen herkenbaar zijn voor SP-afdelingen, zeker die op het platteland. Zo is de gemiddelde leeftijd van de actieve leden niet bepaald laag te noemen. ROOD-

Thea Woesthuis

Guus van Riel

Ellen van den Berg

Shradha Pitmanova

Harry van Kampen

‘We hebben hier wel vaker rare dingen gedaan’

leden verhuizen vaak naar de stad, bijvoorbeeld om te gaan studeren. Geen probleem, illustreert Ellen van de Berg: ‘Ons oudste lid is 88 jaar, maar nog zeer actief.’

‘Wie wordt daar rijk van?’

In de regio speelt ook het fenomeen van arbeidsmigranten. In Raalte staat het nieuwe distributiecentrum van Jumbo Online; de gemeente met zo’n duizend bijstandsgerechtigden en werklozen hoopte op de nodige werkgelegenheid. Maar volgens dagblad De Stentor bestaat het personeel voor twee derde uit flexwerkers, voornamelijk uit Polen. Vakbond FNV heeft naar verluidt de supermarktketen al twee keer voor de rechter gesleept vanwege de manier waarop het bedrijf met de arbeidsvoorwaarden om zou gaan. Shradha: ‘Ik hoor verhalen dat daar op de werkvloer alleen nog maar Pools wordt gesproken, dat werknemers er uitgebuit worden. En wie wordt daar rijk van?’

Deining is er ook over de bouw van een megastal in het dorp Mariënheem. De ondernemer heeft in Duitsland vanwege slechte omgang met de dieren een beroepsverbod gekregen en de mensen in genoemd dorp snappen niet waarom hij hier van de gemeente gewoon z’n gang mag gaan. Bovendien komt de megastal direct aan de doorgaande weg N35 te liggen, waar veel kinderen fietsen. Die N35 (Zwolle-Enschede) is weer een discussie op zich. De gemeente Raalte wil er een vierbaansweg van maken, maar dat is omstrede. Zo vindt de SP dat een vierbaansvariant de burgers te veel geld kost en de mensen bovendien de auto injaagt. De partij vecht juist al jaren tegen het opheffen en inkorten van buslijnen. Shradha: ‘Dat krijg je als VVD en CDA groot zijn: heel veel asfalt.’ Het lijkt geen twijfel dat een raadsfractie een bruikbaar instrument zou zijn geweest om op al die thema’s invloed te doen

gelden. En dan weten de SP’ers van Raalte en Olst-Wijhe ook. Maar ze pakken nu de ruimte die het verkiezingsresultaat van 2018 hen heeft gegeven. Door te bouwen aan de basis en (nog) meer met de inwoners op te trekken. ‘In die zin zien we het als een nieuwe kans’, zegt Ellen van den Berg. Een nieuwe kans om er bij de volgende raadsverkiezingen des te sterker te staan.

De SP’ers boffen: op de zaterdag na de knip- en plakmiddag is het stralend weer. Honderden folders worden op straat uitgedeeld, talrijk zijn de gesprekken over de toekomst van Europa. Een van de meest genoemde zorgen van de mensen blijkt arbeidsmigratie te zijn. En we hebben gezien: in Raalte komt dat niet zomaar uit de lucht vallen. •

tekst Rob Janssen • foto's Maurits Gemmink

> RONALD VAN RAAK REKENT OP DE KONING

In zijn actie voor een onderzoek naar de stoffelijke resten van Johan van Oldenbarnevelt krijgt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak steun op het allerhoogste niveau. Dat stellige vermoeden sprak hij uit in zijn inleiding tijdens de herdenking van de sterfdag, dit jaar vier eeuwen geleden, van de in Amersfoort geboren landsadvocaat en raads-pensionaris: 'Ik ben een paar maanden geleden samen met premier Rutte in de opslagruimte onder het gebouw van de Eerste Kamer geweest. Daar, ergens achter de muren, moet het stoffelijk overschot van Van Oldenbarnevelt liggen. Dat Rutte mij vergezelde moet met medeweten van de koning zijn gebeurd, dat kan gewoon niet anders.' Als Van Raaks vermoeden klopt, kan het onderzoek van start gaan als het Binnenhof volgend jaar compleet op de schop gaat.

foto WikimediaCC

foto Wiebe Kiestra©

> IN DE RIJ VOOR ZORG

Samen met patiënten, zorgverleners en oud-medewerkers van het Slotervaart Ziekenhuis hebben activisten van het Nationaal ZorgFonds maandag 20 mei geprotesteerd bij het hoofdkantoor van Achmea Zilveren Kruis in Leiden. Aanleiding: de olopende wachtlijsten, onder andere door de sluiting van het Amsterdamse Slotervaart Ziekenhuis.

De demonstranten vormden een symbolische wachtrij en overhandigden een zwartboek over de lange wachtlijsten aan een woordvoerder van Achmea, die zei de

klachten niet te herkennen. Amsterdams SP-raadslid Erik Flentge reageerde: 'De diepe kloof tussen de realiteit van patiënten en professionals enerzijds en die van de verzekeraars anderzijds wordt hiermee alleen maar beter zichtbaar. Dit is geen individueel probleem, maar een gevolg van het winstbejag van Achmea Zilveren Kruis en van de minister die dit faciliteerde.' De eis van de activisten: bouw de zorg in Amsterdam weer op, in plaats van deze af te breken. En sloop winstbejag uit de zorg, door een Nationaal ZorgFonds op te zetten.

> VALS PROTEST?

Eindelijk! Voor het eerst sinds 1974 heeft Nederland het Songfestival gewonnen. Maar dat is niet het enige nieuwswaardige feit. Uit protest tegen de bezettingspolitiek van gastland Israël, besloot een aantal trouwe fans dit jaar niet te kijken. De IJslandse deelnemers toonden tijdens de uitslagen een Palestijnse vlag. Ook pauze-act Madonna liet zich niet onbetuigd. 'Ze zong vals!', luidde het oordeel van de commentatoren. Maar vals of niet, al zingend gaf de duurbetaalde Queen of Pop een show ten beste met gasmaskers, een gehavend vrijheidsbeeld, de Israëli-sche en de Palestijnse vlag en de oproep: 'Wake up!' De organisatie was *not amused* en gaf de Vlaamse omroep VRT naar verluidt een verbod op het uitzenden

Stilli YouTube

van deze beelden tijdens het journaal. Immers, het Songfestival is niet politiek, zo luidt het adagium. Waarom een land als Israël dan überhaupt aan dit Europese feestje meedoet, is de vraag.

> TAARTEN, BLOEMEN EN EISEN OP 1 MEI

1 mei is de dag van de arbeid, traditioneel een dag van vakbondsmanifestaties. Ook dit jaar lieten SP'ers en ROOD-leden van zich horen bij de vakbondsmanifestatie in Amsterdam. Maar ook lokaal hebben SP'ers 1 mei gevierd, op diverse manieren. In Breda brengt de SP traditiegetrouw een bosje bloemen langs bij de oudere leden van de afdeling. In Groningen greep de SP de dag van de arbeid aan om te pleiten voor hogere

lonen. De Groningse SP'ers spraken op straat met mensen over dit onderwerp en haalden voor hun actie lonenomhoog.nl 80 steunbetuigingen op. In Nieuwegein wordt elk jaar een beroepsgroep in het zonnetje gezet. Vorig jaar de mensen van de brandweer, dit jaar de medewerkers van Vluchtelingenwerk. Zij werden tijdens hun werkoverleg verrast met taart en complimenten voor hun belangrijke werk voor statushouders. De

SP Winterswijk eert ook de arbeid van de (kleine) zelfstandige en laat de Winterswijkers jaarlijks de sociaalste ondernemer kiezen. Nog een laatste voorbeeld: in Veenendaal flierden SP'ers voor fatsoenlijke lonen. Zij ontmoetten daarbij veel mensen die het er volledig mee eens waren dat de werkenden eindelijk weer een veel groter deel van de koek moeten opeisen.

foto SP Groningen©

foto SP Nieuwegein©

foto SP Breda©

foto SP Waalwijk©

foto Fátih Hijnen ©

EXCLUSIEF!

TRAGEDIE!

SCHOKKEND!

Donderdag 16 mei hebben 'ouderwetse' krantenjongens bij de ingang van de Rotterdamse raadszaal Woonkranten overhandigd aan raadsleden en geïnteresseerde bezoekers. Zij lieten daarbij posters zien met teksten als: *Exclusief: geen huizen meer voor*

jongeren! Tragedie: waarom moeten wij Rotterdam uit? Schokkend: 20.000 woningen tegen de vlakte! Meer dan honderdduizend Rotterdamse huishoudens zullen binnenkort de Woonkrant in de brievenbus ontvangen. SP-afdelingsvoorzitter Pieter Schol: 'Als het

aan de SP ligt zijn we een bruisende en diverse metropool voor alle inwoners, ook voor hen die weinig geld hebben. Stop de sloop en renoveer! Zorg voor goed geïsoleerde huizen en zorg zo dat de energierekening betaalbaar blijft!'

> STOELENDANS IN SENAAAT

Het was al voorspeld, maar pas sinds 27 mei officieel bekend: met vier zetels neemt de SP plaats in de Eerste Kamer. Maar niet voor alle partijen liep de getrapte verkiezing zoals gepland. Met steminstructies aan hun pas geïnstalleerde Provinciale Statenleden wisten de regeringspartijen twee restzetels binnen te slepen. Hierdoor moet het Forum voor Democratie nu de koppositie in de Senaat delen met de VVD.

Tiny Kox, Rik Janssen, Arda Gerken en Bastiaan van Apeldoorn zullen samen de SP-fractie in de senaat vormen.

> SP-FAMILIE

In april hield de SP een familiedag; de familieleden van de medewerkers werden uitgenodigd in de Tweede Kamer. Om hen ook een beetje te bedanken voor de steun aan hun hardwerkende partners of ouders. Meestal vindt u geen personeelsnieuws in de Tribune, maar deze foto willen we u niet onthouden.

> WIE NIET HOREN WIL...

In april lanceerde Shell een reeks filmpjes onder het motto 'Liever in gesprek'. In feite een verkapte sneer naar de organisaties en activisten die het bedrijf ter verantwoording roepen voor de plundering van onze planeet en samenleving. Toen op 17 mei zo'n

zeventig SP'ers naar het hoofdkantoor Shell trokken, bleken de vermoedens van ons Tweede Kamerlid Sandra Beckerman te kloppen: de grootvervuiler en belastingontwijker wil helemaal niet in gesprek. De gordijnen gingen dicht, niemand kwam naar buiten. Op een groot bord liet de SP

vijf eisen voor de multinational achter: stop met tijd rekken, belasting ontwijken, het frustreren van Groningers, het vernietigen van gemeenschappen en het uitbuiten van de eigen medewerkers. De boodschap is helder: Shell,

foto Anouk Pross

> BELEGGERSPARADIJS

Maar liefst zo'n 12,5 miljoen euro legde de Amerikaanse 'durfkapitalist' Blackstone neer voor een rij vooroorlogse woningen in de Amsterdamse Van Walbeekstraat. Op deze manier stuwen internationale beleggers de huizenprijzen op tot recordhoogte en wordt het steeds moeilijker voor gewone mensen om een huis te bemachtigen. Schande! Zelfs de Verenigde Naties spraken zich hard en ondubbelzinnig uit over de praktijken van Blackstone: het bedrijf tast mensenrechten aan door mensen uit hun woning te jagen. Zo is de Van Walbeekstraat een symbool geworden van Amsterdam als beleggersparadijs. Om aandacht te vragen voor deze problematiek en de rol van EU-wetgeving die het haast onmogelijk maakt om internationale beleggers en huisjesmelkers te weren, heeft de lokale SP deze straat uitgeroepen tot beleggersparadijs.

foto SP Amsterdam

OMAR DURFT TE DROMEN

Omar Alharbek, bijna 27 jaar en oorlogsvluchteling uit Syrië, woont samen met vriendin Sanne in Doetinchem en werkt voor een fotostudio in Nijmegen. Aan een mogelijke terugkeer naar zijn geboorteland durft hij niet te denken. 'Als ik dat doe, verlies ik de focus om er hier iets van te maken.'

ALS JONGETJE van vijf, zes jaar werd hij door zijn vader in de rivier de Eufraat gegooid. Om te leren zwemmen. Omar had meteen de slag te pakken. Dat hij op zo jonge leeftijd leerde om zijn hoofd boven water te houden, zou hem in de turbulente jaren na een onbezorgde jeugd in een middenklassegezin in Deir ez-Zor goed van pas komen.

De hartstocht voor zwemmen verloor hij echter bij een oversteek van het Turkse vasteland naar het Griekse eiland Kos. De plastic boot met dertig vluchtelingen aan boord raakte midden op zee lek. Gelukkig droeg iedereen een veiligheidsvest en waren er voldoende zwembanden. Omar stond zijn tas af aan een moeder die er haar kindje in stopte. Wonder boven wonder verdronk niemand. Ze zwommen in de richting van Kos en zetten na zeven uur ploeteren en vechten voor hun leven voet aan wal. In een ziekenhuis kwamen de vluchtelingen weer op adem.

De paniek op de Middellandse Zee zal Omar nooit vergeten, de doodsangst doemt telkens weer op in zijn nachtmerries. Zoals ook de bomaanslag in een café in Deir ez-Zor, de ooit zo vredige stad in het oosten van Syrië, zich in zijn ziel heeft genesteld. De tiener Omar at er met klasgenoten een hapje en ging even plassen. Het toilet stond buiten. Opeens veranderde de omgeving in een pandemonium. De grond schudde, de eetgelegenheid stortte als een kaartenhuis in elkaar en onder het puin lagen Omars studievrienden.

Omar was confuus. Er waren geen overlevenden. Omar ging na het bloedbad naar huis en sloot zich op in zijn kamer. Na twee dagen las zijn moeder voor uit de koran, hij begon onbedaarlijk te huilen en stortte zijn hart uit.

Kort daarna besloten Omar en zijn moeder te verhuizen naar het eveneens al onrustige, maar veiliger Damascus (de Syrische burgeroorlog zou in 2011 tot uitbarsting komen). Vooral omdat het fotostudiootje dat Omar op jeugdige leeftijd in Deir ez-Zor had opgezet tezelfdertijd ook met de grond gelijk was gemaakt. Zijn eerste studiejaar (Computernetwerken) was door de terreurdaad op het café al abrupt afgebroken, zijn vader had hij niet lang daarvoor aan een ziekte verloren, kortom, Omar zag geen toekomst meer in Deir ez-Zor en verliet samen met zijn moeder huis en haard. Een onbekende bracht hen voor veel geld met de auto naar de Syrische hoofdstad.

Jaren later, hij verbleef toen al geruime tijd in Nederland, stuurde iemand in Syrië hem een filmpje van zijn ingestorte geboortehuis. Omar laat de beelden zien op zijn smartphone. 'Dat was mijn kamer.' Op een ander filmpje springt Omar in vrediger tijden vanaf een hoge oever in de Eufraat. 'Het was heel mooi bij de rivier. Wij zochten er met de ramadan verkoeling, namen eten en drinken mee voor na zonsondergang en bleven wel eens slapen.'

Die idyllische taferelen vormen een verademing in het zo gekwelde geheugen van Omar Alharbek. 'Daar denk ik liever

aan dan aan alle ellende. Ik wil mezelf niet langer pijn doen met mijn herinneringen, ik moet verder met mijn leven.'

Hij woont in een seniorenwoning in Doetinchem, samen met vriendin Sanne, student Ruimtelijke Vormgeving, en twee bontgekleurde vogeltjes in een kooi. Aan de wanden hangen door Omar geschoten portretten van Sanne en een gigantische klok met als opschrift *Enjoy the day*. Het gesprek aan de eettafel vindt plaats tijdens de ramadan, Sanne vast met hem mee. Omar is een knappe, zelfbewuste man met ambities. Overdag durft hij te dromen, 's nachts liggen nachtmerries op de loer, klaar om toe te slaan. 'Ik moet bezig blijven. Als ik niets doe, wordt het niet rustig in mijn hoofd.'

Omar vertelt over Damascus, waar hij tevergeefs op zoek ging naar werk en in armoede leefde. Om geld te verdienen voor zijn familie én om de dienstplicht te ontlopen, week hij zonder zijn moeder te informeren uit naar Libanon: 'Ze zou me hebben tegengehouden.' Hij, een jongen van 17, kende er niemand, sliep onder een brug of in een park en kon na een tip aan de slag als schoonmaker. De eigenaar van het gebouw hoorde van Omars voorliefde voor de fotografie en bracht hem in contact met zijn zuster, die in de fotobusiness zat en Omar in dienst nam als studiofotograaf. Ondanks zijn heimwee en zorgen over zijn naasten in Syrië werkte Omar hard en met succes aan zijn carrière als fotograaf. Hij verdiende genoeg om te sparen en geld naar zijn moeder te sturen. ▶

Uiteindelijk zou hij vijf jaar in Libanon blijven. Hij voelde zich er niet welkom, werd door de Libanezen gezien als een concurrent op de arbeidsmarkt en kwam als soennitische Syriër steeds heviger onder de intimiderende druk te staan van de Hezbollah, de sjiiitische beweging die president Assad steunt. Terug naar Syrië was geen optie. Omar nam het vliegtuig naar Turkije, zocht contact met mensensmokkelaars en maakte, na eerst nog een mislukte poging, samen met dertig lotgenoten de oversteek naar Kos. De bijna noodlottige tocht die hem, Omar de raszwemmer, voor de rest van zijn leven met watervrees opzadelde. Griekenland was niet zijn einddoel, hij wilde door naar Nederland en leverde zich in Athene als illegaal over aan vrachtwagenchauffeurs. Onderweg moest hij vijf keer overstappen. Er mocht niet worden getelefoneerd, praten was verboden. De vlucht kostte hem duizenden euro's. Doodmoe en berooid, maar niet uit het lood geslagen arriveerde Omar op 23 augustus 2015, het jaar van de grootste vluchtelingenstroom, in Amsterdam. Op het politiebureau kreeg hij een dagkaart, enkele reis Ter Apel. De inburgeringscursus voltooide Omar in sneltreinvaart.

Daarna begon Omar aan zijn Ronde van de AZC's. De etappes voerden hem naar Hoogeveen, Alphen aan den Rijn, Kaatsheuvel (waar hij op de opvangcamping een caravan deelde met twee andere Syriërs) en Velp. De eindstreep lag in Doetinchem. De in Nijmegen toegewezen woning had Omar aan zich voorbijgaan laten gaan; hij wilde per se naar Doetinchem, waar hij mensen kende en mogelijkheden zag om een bestaan op te bouwen. Zijn bescheiden contacten wierpen vruchten af. Omar mocht zijn intrek nemen in een huisje voor ouderen.

'Hier wil ik niet meer weg, ik heb mijn plek gevonden. In de azc's kreeg ik geen tijd om vriendschappen te sluiten. De opvang van oorlogsvluchtelingen is in Europa beter geregeld en humaner dan in de regio. Alleen in Alphen aan den Rijn voelde ik me opgesloten. Je mocht er helemaal niets, je kon geen kant op. De opvang was ondergebracht in een voormalige gevangenis. Ik voelde mij er letterlijk een gevangene, maar ik wil en mag niet klagen over hoe Nederlanders met Syrische vluchtelingen omgaan. Sommigen

laten je voelen dat je uit het buitenland komt en niet welkom bent, maar de meesten doen normaal en aardig tegen ons.'

Het geluk kwam aan zijn zijde in de vorm van een baan bij PicturePeople in Nijmegen. Hij maakt portretten en doet bruidsreportages. Omar kijkt liever vooruit dan achterom. 'Ik moet wel, ik wil gelukkig leven, samen met Sanne. Als ik niet positief denk, ga ik eraan onderdoor. Het werk, de liefde en mijn toekomstverwachtingen houden mij op de been. Volgend jaar hoop ik een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd te krijgen, dan kan ik echt aan een carrière gaan denken.'

Omar in vrediger tijden, bij de Eufraat.

Hij lacht, bijna verontschuldigend. 'Ik wil beroemd worden. Als fotograaf in de modewereld, als model, als acteur misschien; ik ben klein begonnen in Nederland en sta mezelf toe groot te dromen. In dit land krijgt iedereen kansen en je moet er zelf iets van maken. Ik geloof dat er zeker 2000 Syriërs zijn die in Nederland een eigen bedrijfje hebben opgezet. Kapsalons, eethuizen, winkeltjes, Syriërs willen hun eigen inkomen verdienen en niet afhankelijk zijn van een uitkering.'

De burgeroorlog heeft het gezin Alharbek uit elkaar geslagen. Een van zijn broers kwam in februari 2016 om het leven bij een bombardement in het drie jaar lang door Islamitische Staat omsingelde Deir ez-Zor. Twee broers vluchtten naar Duitsland, één broer en zus zitten in Turkije. Zijn oudste zus en haar man hebben Deir ez-Zor nooit verlaten en één broer en zus bleven met Omars moeder achter in Damascus. Zij krijgen financiële steun van de naar het buitenland uitgeweken naaste familieleden. Het leven in Damascus is zwaar. 'Dat ik vanuit Nederland mijn moeder en broer en zus kan helpen, houdt mij ook op de been. Ik moet sterk blijven van mezelf, ik mag nooit het hoofd laten hangen en opgeven. Ik weet dat ik getraumatiseerd ben en heb het met hulpverlening geprobeerd, maar geen enkele psychiater kan mijn hoofd leegmaken. Wat mijn ogen hebben gezien, blijft erin zitten. Als ik me eraan overgeef, verlies ik de focus, dus probeer ik het weg te stoppen.'

De dam die Omar in zijn bewustzijn heeft gebouwd, breekt een enkele keer door, als hij zijn moeder belt en op zijn smartphone ziet. Met haar durft hij te huilen. 'Maar wij kunnen samen ook lachen. Ze vindt Sanne heel lief en ze weet dat ik niet alleen ben. Als mijn moeder lacht, word ik blij. Haar lach is mijn grootste troost, mijn lach stelt haar gerust.'

Mijmeren over een terugkeer naar Syrië doet Omar Alharbek niet, uit vrees dat hij dan zijn vastbeslotenheid er in Nederland iets van te maken ondermijnt. Hij gelooft wel dat er ooit weer vrede kan zijn in Syrië. 'Er is nog een heel lange weg te gaan. Om te beginnen zullen de Russen en Amerikanen zich terug moeten trekken. Gebeurt dat niet, dan ben ik bang voor een Derde Wereldoorlog.' •

tekst Robin Bruinsma • foto Maurits Gemmink

**VERHOGING PENSIOENLEEFTIJD?
CANCELEN!**

Gezond je pensioen halen, dat is niet te veel gevraagd. Daarom komen diverse beroepsgroepen in actie. Op 28 mei gingen ov-medewerkers massaal in staking. Zij eisen onder meer een pensioenleeftijd van maximaal 66. De SP steunt die eis, al mag het van ons wel naar 65. In heel het land steunden SP'ers de acties. Ze stonden zij aan zij met stakers tijdens manifestaties en ook werden koeken uitgedeeld, onder het motto 'De koek: niet de kruimels'. En dat dagje zonder ov? Lastig voor veel mensen, maar zeker niet te veel gevraagd!

Doe mee: sp.nl/pensioen

foto Caspar Huurdeman / HollandseHoogte©

Vertrek	Naar / Opmerkingen	Spoor	Trein
09:08	Amsterdam Centraal <i>Cancelled</i>	-	Spri
09:22	Amersfoort Vathorst <i>Cancelled</i>	-	Spri
09:22	Utrecht Centraal <i>Cancelled</i>	-	Spri
09:38	Amsterdam Centraal <i>Cancelled</i>	-	Sprinter
09:52	Amersfoort Vathorst <i>Cancelled</i>	-	Sprinter

Vandaag zeer beperkt tot geen treinen

Vanwege de pensioenacties openbaar vervoer rijden vandaag zeer beperkt tot geen treinen. Advies is om niet met de trein te reizen.

1/1

TE DURE MEDICIJNEN ÉN TEKORTEN HEBBEN DEZELFDE OORZAAK

Apothekers staakten vorige maand – vanwege boze patiënten, die hun vertrouwde pil niet krijgen. ‘Vroeger waren alle apothekers pillendraaiers’, vertelt SP-Tweede Kamerlid en voormalig huisarts Henk van Gerven. Met de monopoliepositie van farmaceutische bedrijven wordt grof geld verdiend.

ER ZIJN OPLOPENDE TEKORTEN aan medicijnen. Daar is al veel over geschreven, maar hoe komt het nou eigenlijk? Apothekers, Den Haag, zorgverzekeraars en de farmaceutische industrie geven elkaar de schuld. Leggen apothekers te weinig voorraden aan? Ligt het aan het ‘preferentiebeleid’ van de zorgverzekeraars, die van bepaalde types medicijnen maar één merk vergoeden? Of ligt het aan de industrie, die de productie verplaatst naar lagelonenlanden waar niet altijd aan de kwaliteitseisen kan worden voldaan? Of is het de regering, die al jaren roept dat de zorg te duur is en er dus bezuinigd moet worden? Zijn veel medicijnen nu te goedkoop, zodat grote voorraden financieel niet interessant zijn? Of maken apothekers te weinig gebruik van de wettelijke mogelijkheid om zelf medicijnen te maken voor hun patiënten? Volgens SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven is het allemaal een beetje waar.

Algauw een paar tientjes

De tekorten hebben allerlei ongewenste gevolgen. Heel soms gaat het om levensreddende, unieke medicijnen. Dan wordt het vaak met kunst- en vliegwerk opgelost door behandelend artsen, bijvoorbeeld door in het buitenland een voorraad aan te spreken. Maar bij niet-unieke medicijnen wordt vaak een ander merk of type medicijn voorgeschreven. Ook dat is niet zonder gevolgen. Soms heeft een ander middel bijwerkingen die het ‘eigen’ geneesmiddel niet heeft. Vaak onprettig, soms onoverkomelijk. Niet voor niets schrijven artsen regelmatig niet-preferente medicijnen voor vanwege medische noodzaak. Iets meer last van je maag als bijwerking is niet prettig; maar voor iemand die toch al ernstige maagproblemen heeft onacceptabel.

Een ander probleem is het feit dat mensen in de war raken van een ander medicijn. Moest

Buikpijn van andere pil

iemand eerst tweemaal daags een klein pilletje nemen en nu ineens eenmaal per dag een grote, dan gaat het weleens mis. Mensen stappen moeilijk af van gewoonten; over- of onderdosering ligt op de loer. Ook kan het patiënten geld kosten. Bepaalde medicijnen worden niet vergoed als je ze eenmalig of kortdurend nodig hebt, maar wél bij chronisch gebruik. Dus wanneer je vanwege het medicijntekort niet je vertrouwde geneesmiddel krijgt voor je chronische aandoening maar een ander, moet je het ook nog ineens zelf betalen. Na een tijdje word je weer als chronisch gebruiker aangemerkt, maar dan ben je al gauw een paar tientjes verder. Dat is voor mensen die van het minimum moeten rondkomen vaak niet te betalen.

Iedereen boos

Het gevolg: boze artsen, boze patiënten en boze apothekers. In april staakten de apothekers. Volgens de krant vooral vanwege de agressieve reacties van patiënten aan de balie, maar zelf wezen de apothekers in hun uitleg zeker ook naar de zorgverzekeraars.

SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven geeft toe dat het een lastig onderwerp is. Gevraagd naar 'de' oorzaak van de tekorten, legt hij uit: 'Het heeft allerlei oorzaken. Recent verscheen een rapport over de tekorten. Er worden medicijnen uit de handel genomen om bedrijfseconomische redenen, er zijn problemen met levering, vertragingen en kwaliteitsdefecten. Een voorbeeld van hoe het fout gaat is het middel Thyrax. Het bedrijf Aspen Pharma had het recht gekocht dat medicijn te produceren en zette een productielijn op. Toen de productie werd overgezet, bleek de productielijn niet goedgekeurd te worden: fabriek stilgelegd en ineens geen medicijn meer. Het is een schoolvoorbeeld van hoe een bedrijf bedrijfseconomisch op het scherpst van de snede wilde opereren: zo goedkoop mogelijk produceren dus. Toen dat fout ging, waren de patiënten de dupe.'

Levering afdwingen

Van Gerven is voorstander van een meer dwingende leveringsplicht door fabrikanten: 'Stel bijvoorbeeld verplicht dat er altijd vier maanden voorraad is. Die kan bij de

fabrikant liggen, bij de groothandel of bij de apotheker – maar je maakt de producent verantwoordelijk. Je moet dat afdwingen.' Apothekers mogen zelf ook medicijnen maken. Daar is een prachtige term voor: magistrale bereiding. Van Gerven: 'Dat mag voor eigen patiënten. Vroeger waren alle apothekers pillendraaiers. Toen de farmaceutische industrie opkwam, is de wet veranderd. De industrie produceert, de apothekers alleen bij uitzondering. Er zijn in Nederland nog maar 200 tot 300 apothekers die magistrale bereiding doen. In de Europese geneesmiddelenrichtlijn is opgenomen dat er een maximum is voor het aantal patiënten dat je als apotheker mag bedienen met eigen pillen.' Die Europese richtlijn wordt, net als andere Europese regels voor de farmaceutische industrie, in grote mate beïnvloed door diezelfde farmaceutische industrie. Van Gerven stelt verder voor dat de productie van medicijnen weer meer in Europa gebeurt. De verplaatsing naar lagelonenlanden maakt dat ook controlemechanismen minder goed zijn.

Meest winstgevende sector

En dan de peperdure medicijnen. Eind mei werd bekend dat producent Novartis het duurste medicijn ooit op de markt mag brengen: 2,1 miljoen dollar per behandeling. Een reële prijs zou de kostprijs zijn met een normale winstmarge. Het argument van de farmaceut voor de hoge prijs: iemand jarenlang in leven houden zonder behandeling is ook duur. Een redenering gebaseerd op hebzucht. De kosten van een levensreddende operatie zijn toch ook niet gebaseerd op het aantal jaren dat deze persoon langer leeft?

De dure genterapie is nog niet toegelaten tot de Europese markt, maar het zal niet het eerste voorbeeld zijn van een knetterduur medicijn, waarover de politiek dan mag gaan besluiten of we dat wel of niet moeten vergoeden. Vaak een duivels dilemma, want wat is de prijs van een (gered) mensenleven? Een vals dilemma ook nog, omdat de meeste medicijnen helemaal niet zo duur hoeven te zijn. De farmaceutische industrie is al vele jaren veruit de meest winstgevende sector – volgens de laatste cijfers 17,5 procent winst maar liefst. Er wordt dus grof geld verdiend

met de monopoliepositie die de bedrijven hebben. Die monopoliepositie wordt vaak verdedigd met het argument dat de bedrijven ook heel veel uitgeven aan onderzoek; dat doen ze alleen als ze er winst mee kunnen maken. Nu is daar heel veel over te zeggen: met zulke winstmarges kan de prijs best wat lager om te beginnen. In Nederland maken de farmaceuten 1 miljard euro winst per jaar en geven ze maar liefst 1,3 miljard uit aan marketing. Van Gerven: 'Er zit dus nogal wat lucht in het systeem.'

De SP wil de macht van de farmaceutische industrie breken en maakte samen met GroenLinks en de PvdA al in 2017 een initiatiefnota met allerlei voorstellen. Onder andere een nationaal fonds geneesmiddelenonderzoek, beïnvloeding van het voorschrijven door farmaceuten beperken, aanpassing van het patentrecht en zelfs dwanglicenties om het monopolie te doorbreken. Dat laatste kan juist ook als er tekorten zijn, omdat de volksgezondheid als argument daarvoor kan gelden.

Nationaal ZorgFonds

Op de vraag of de farmaceuten ons dan niet helemaal in de steek laten, als we zo streng voor ze worden, reageert Van Gerven fel: 'Bullshit. Met de enorme winsten die ze maken zouden ze stom zijn om hier weg te blijven.' De voormalige huisarts ziet een rode draad in beide discussies – de tekorten en de te hoge prijzen: 'Het probleem is hetzelfde. We laten productie, levering en prijzen van medicijnen te veel bepalen door het belang van de aandeelhouders. Niet de mensen, maar geld is nu de belangrijkste drijfveer achter de manier waarop het is georganiseerd. Dat kan echt anders. Het Nationaal ZorgFonds kan ons helpen de macht van het geld te breken. Zo zit er een abonnementsstelsel voor apothekers in; die krijgt per patiënt een vast bedrag per kwartaal. Dan maakt het dus niks uit of hij veel of weinig, dure of goedkope pillen levert. Dan kan de inkoopfunctie ook weg bij de apotheker. Dat kunnen we dan landelijk gaan doen.' Toch zijn er zorgverzekeraars die zeggen dat hun centrale inkoop de medicijnprijzen hebben gedrukt. Van Gerven: 'Dat klopt. En moet je je voorstellen wat er gebeurt als er niet meerdere verzekeraars zijn, maar slechts één Zorgfonds. Dan versterken we de macht van de patiënten ten opzichte van de farmaceutische industrie.' En dan kan de geneesmiddelenzorg beter worden georganiseerd: rondom de mensen. •

tekst Diederik Olders en Daniël de Jongh
foto Laurens van Putten / ANP ©

HARDNEKKIGE HUISJESMELKER OPNIEUW IN DE FOUT

TWEE KEER PRIJS

Voor de tweede keer verscheen ROOD met een 'Huisjesmelker van het Jaar'-trofee voor de deur van de beruchte pandjesbaas Marcel van Hooijdonk. Een grote waakhond hield de SP-jongeren op afstand van zijn kapitale villa in Breda. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'Van Hooijdonk is een klassieke huisjesmelker; zoveel mogelijk winst maken door je machtspositie ten opzichte van huurders te misbruiken.'

DE GOUDEN WRINGER die ROOD op Hemelvaartsdag voor Van Hooijdonk achterliet – wegens het uitpersen van jongeren – zou zo op de schouw kunnen naast de gouden brandblusser die hij in 2015 ontving. Het was toen zo slecht gesteld met de brandveiligheid van zijn huurcomplex Weverstede in Nieuwegein, dat het dreigde te worden ontruimd. 'Een jaar lang heb ik met jonge kinderen in een brandonveilige woning gewoond zonder dat we dat wisten. Misschien staan we volgende week op straat, door nalatigheid van Van Hooijdonk', verklaarde een huurder destijds. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'Dat Van Hooijdonk nu voor de tweede keer de titel ontvangt, zegt alles over de positie van grote vastgoedbazen in ons land. Als huurder heb je door de woningnood geen poot om op te staan, want voor jou tien anderen.'

De van oorsprong Bredase pandjesbaas is berucht vanwege misstanden in onder andere Nieuwegein, Amsterdam en Utrecht; voormalig SP-wethouder Paulus Jansen legde hem in Utrecht tientallen dwangsom-

men op. Opeens dook hij in Den Haag op. De Haagse ROOD-contactpersoon Bastiaan Meijer legt in een fastfoodrestaurant op een industrieterrein uit hoe Van Hooijdonk een paar meter verderop zijn centen verdient. Het *The Hague Teleport Hotel* ziet er van buiten tiptop uit. Wat de nietsvermoedende passant niet ziet, is dat op de eerste vijf verdiepingen geen toeristen verblijven maar studenten wonen. Meijer kreeg hier lucht van toen een boze huurder aan de bel trok bij alle Haagse gemeenteraadsfracties, waaronder de SP. 'Andere partijen sturen dan even snel een persberichtje en trekken daarna hun handen er weer vanaf. Maar de SP werkt natuurlijk niet zo. Wij kloppen bij mensen aan om te vragen wat het probleem is', vertelt hij.

Schimmige bankrekeningen

'We hebben bijvoorbeeld meerdere huurders gesproken uit de Nederlandse Antillen die huis en haard hebben achtergelaten om in Den Haag te studeren', aldus Meijer. In een nieuwsitem van Den Haag TV vertelt huurder Sherry wat ze na het tekenen van

haar huurcontract aantrof in het Teleport Hotel: 'Volgens de huisbaas is deze kamer 21 vierkante meter. Maar verschillende studenten hebben minder vierkante meters gekregen dan op papier staat.' Voor een piepklein studiootje waar maar net een bed en een tafel in passen betaalt Sherry maandelijks 625 euro. 'Belachelijk veel. Ik ben tot half zes op school, daarna moet ik werken. Ik ben hier eigenlijk alleen maar om te slapen.'

Geen van de Haagse huurders ging volgens Meijer bewust met Van Hooijdonk in zee. Op papier huren zij namelijk bij de Stichting Volkshuisvesting Utrecht (SVU), terwijl de communicatie weer uit naam van Van der Huizen Vastgoedbeheer verloopt. 'En via allerlei rare constructies leiden die bedrijfjes weer terug naar Van Hooijdonk', licht Meijer toe. 'Oh, en ik vergeet bijna te noemen dat huurders eerst het geld moesten overmaken naar een Nederlandse bankrekening, daarna naar een Zwitserse en daarna naar een Luxemburgse.' Wat natuurlijk stinkt naar belastingontwijking.

Illegale facturen

Bij het eerste bezoek van de ROOD-jongeren aan het hotel annex studentencomplex waren er toevallig ook mensen van het gemeentelijk huurteam bezig met een inspectie. Uit hun check bleek dat sommige huurders op basis van het puntensysteem enkele tientallen euro's te veel betalen. Tijdens twee bewonersbijeenkomsten die ROOD organiseerde bleek de huurprijs echter niet de grootste ergernis onder bewoners van het Teleport Hotel. Hier bovenop betalen zij namelijk jaarlijks 100 euro servicekosten voor diensten die Van Hooijdonk vertikt te leveren. 'Op een van de verdiepingen hebben huurders zelf een schoonmaakschema gemaakt, terwijl ze hier eigenlijk voor betalen', vertelt Meijer. Maar waar de dubieuze pandjesbaas in zijn online advertenties bovendien geen geheim van maakt, is dat aspirant-huurders eerst contractkosten moeten betalen. Sommigen moesten 250 euro neertellen, anderen weer 300. Sleutelgeld, contractkosten, verhuurkosten – de Woonbond is er op zijn website glashelder over: 'Dat mag niet.' Meijer: 'Dat Van Hooijdonk die contractkosten toch int, is te gek voor woorden. Maar door de woningnood komt hij ermee weg, want veel studenten zijn allang blij als ze überhaupt een kamer hebben gevonden.'

Brief van de huisbaas

Op 8 april, de dag dat ROOD Den Haag de nominatie van Van Hooijdonk voor de titel Huisjesmelker van het Jaar bekendmaakte, stonden zeven huurders voor de deur van het Teleport Hotel met een cadeau. Meijer: 'We hadden alle kapotte lichtbolletjes in de hal eruit gedraaid en in een doos gestopt.' Diverse uitnodigingen ten spijt liet de huisbaas zijn gezicht niet zien. Maar een week later kregen de huurders wel een brief op de mat. 'De strekking was: als het je hier niet bevalt, dan helpen we je zoeken naar een manier om te vertrekken', vervolgt de Haagse ROOD-contactpersoon. 'Daarnaast moesten alle huurders opnieuw aantonen dat zij student zijn. Terwijl sommigen drie weken eerder al zo'n verklaring hadden opgestuurd. Van Hooijdonk probeert zo om lastige huurders eruit te werken.' Kortom: alle reden voor ROOD om Van Hooijdonk opnieuw tot Huisjesmelker van het Jaar uit te roepen, maar ook voor Meijer en zijn kameraden om met huurders te blijven strijden tegen de misstanden in het Teleport Hotel.

tekst Lesley Arp
foto Diyar Jassin

ZESTIEN JAAR STRIJD TEGEN WONINGNOOD VAN MESTHOPEN TOT HUILEBALKEN

De strijd tegen huisbazen die schaamteloos profiteren van de woningnood is onlosmakelijk verbonden met de geschiedenis van ROOD. Op 18 mei vierden de SP-jongeren hun Super Sweet Sixteen – een knipoog naar de MTV-serie waarin de extravagante verjaardagen van Amerikaanse miljonaarskinderen centraal staan. Een uitgelezen kans om met ROOD-leden en oudgedienden terug te kijken op hun 'Huisjesmelker van het Jaar'-moment.

Bob de Greef is een van de bezoekers van de ROOD-reünie die de kraakgolf ROOD tegen woningnood in 2003 actief meemaakte. 'Twee jaar lang hebben we in Groningen onderdak kunnen bieden aan studenten en vluchtelingen', vertelt hij. Na de kraakacties in het hele land kwam ROOD met de eerste Huisjesmelker van het Jaar-verkiezing. De Greef herinnert zich nog het nummer Woningnood, een parodie op de hit Ademnood van Linda, Roos en Jessica. 'In die begintijd voerden we nog niet echt actie samen met de huurders. In die zin heeft ROOD haar tactiek echt verbeterd', constateert de Groninger.

Dat huisjesmelkers geen lieverdjes zijn hebben verschillende ROOD-activisten aan den lijve ondervonden. Jouke de Boer was actief voor ROOD Eindhoven: 'De huisbaas die wij nomineerden had ook een meubelzaak. Toen we daar de trofee wilden achterlaten, werden we vrij hardhandig de winkel uitgewerkt.' Al waren de middelen die ROOD inzette om de foute huisbazen aan de schandpaal te nagelen ook niet altijd even subtiel. 'In 2007 heb ik een Volkswagen-busje volgeladen met paardenstront, om vervolgens voor de deur van koppelbaas Rubingh te dumpen. Onder het motto: ruim je eigen shit op', vertelt voormalig ROOD-bestuurslid Daan Brandenburg.

Hoogtepunt voor voormalig ROOD-voorzitter en huidig partijsecretaris Lieke Smits was de achtervolging van de Nijmeegse huisbaas Emmy van der Tol in 2012. Hart van Nederland vereeuwigde op camera hoe zij achter de luxe auto van Van der Tol aanrende met een gouden paddenstoel, verwijzend naar de schimmel in een van haar studentencomplexen. Een loyale conciërge mepte de gouden zwam uit de handen van Smits, het leek wel een potje rugby.

Maar ook als je actieve jaren bij ROOD erop zitten kan de huisjesmelkersverkiezing je nog blijven achtervolgen, zo weet oud-voorzitter Merel Stoop: 'Vorig jaar moest ik nog getuigen in een rechtszaak die was aangespannen door de Amsterdamse huisbaas Soner Sari, de winnaar van onze verkiezing in 2017. Die man betichtte ons van laster en smaad, terwijl wij alle klachten zwart op wit hadden verzameld. Toen we hoorden dat Sari zijn advocaat op ons af wilde sturen, hebben we een 'Gouden Huilebalk' aan hem uitgereikt. Letterlijk een balk met traantjes erop.'

LONEN: EINDELIJK ORDE OP ZAKEN

Met een groeiende economie als de onze, staan alle seinen op groen voor een forse loonsverhoging. Smoesjes van regering en werkgevers werken niet meer. Hoogste tijd om de scheve verhoudingen recht te trekken.

HET GEVECHT VOOR EERLIJKE LONEN lijkt soms wel op rennen op een oneindige militaire stormbaan: ben je net over de houten wand geklommen, ligt de sloot waar je doorheen moet zwemmen alweer voor je. Is het je eindelijk gelukt onder het prikkeldraad door te kruipen, hangt daar weer een touwnet waar je overheen moet. Totdat je uiteindelijk gefrustreerd opgeeft, hoopt de sergeant. Niet dus.

In de loondiscussie zijn niet touwen, modder en prikkeldraad de hindernissen, maar fabels. Zo werd ooit loonmatiging ingevoerd, omdat de economie er slecht voor

stond. Toen later echter de economie verbeterde was loonmatiging vreemd genoeg ook hét middel, want anders zou de economie 'oververhit raken'. Nog zoiets: arbeidsmigratie zou nodig zijn voor de economie, maar de uitbuiting van Polen en Roemenen leidt tot concurrentie op arbeidsvoorwaarden en een drukkend effect op de lonen. Niks economie; winnaars zijn opnieuw de werkgevers. En toen jongerenvakbeweging Young & United jaren geleden samen met ROOD en de SP actie gingen voeren voor verhoging van het minimumjeugdloon, werd er door sommige economen moord en brand geschreeuwd dat dat tot meer werk-

loosheid onder jongeren zou leiden. Dat dat een fabel was, zoals het onderzoeksinstituut SEO concludeerde (zie Tribune januari), daar je hoor je diezelfde economen nu niet meer over. De verhoging van het minimumjeugdloon werd in 2017 ingevoerd. Toch bleef er wat van die fabel hangen, want toenmalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Lodewijk Asscher wilde het verwachte banenverlies, dat dus helemaal niet optrad, compenseren door middel van de zogenaamde regeling 'lage-inkomensvoordeel' LIV. Die regeling werd vorig jaar ingevoerd en moest het voor werkgevers aantrekkelijker maken om mensen tegen minimumloon in vaste dienst te nemen en dus werkgelegenheid te creëren. De subsidie bedraagt tot 2000 euro per werknemer per jaar; in totaal stelde het kabinet daarvoor 500 miljoen euro beschikbaar aan de werkgevers.

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk heeft nu bij de regering aan de bel getrokken over dat

STELLEN

LIV. Want wat blijkt? De regeling – die op zich een nobel streven tot doel heeft, namelijk meer mensen in vaste dienst – leidt er in de praktijk toe dat werknemers op het minimum worden gehouden. Want als ze meer gaan verdienen, vervalt voor de werkgever het recht op de subsidie. Van Dijk: ‘Het LIV is vorig jaar ingevoerd en vrijwel direct zag je het perverse effect dat het door bedrijven gebruikt wordt als een subsidie om de lonen laag te houden. Dus het is eigenlijk een lage-lonensubsidie. Die wordt gebruikt door grote bedrijven als H&M, McDonald’s en Primark; daarom wordt de regeling ook wel primarkpremie genoemd’. Van Dijk denkt dat het LIV geen lang leven beschoren is.

‘De regeling is doorgeprikt, want die doet niet waarvoor die bedoeld is. Bovendien is de economie nu zo aan het groeien, dat het ook helemaal niet meer nodig is. De banen zijn er sowieso. Daarom zeggen wij: gebruik dat geld om het minimumloon te verhogen.’ Minister Koolmees liet in antwoord op de Kamervragen van de SP’er weten dat hij ‘het effect van de regeling’ gaat laten onderzoeken. Van Dijk interpreteert dat als een capitulatie: ‘De primarkpremie heeft z’n langste tijd gehad.’ Als dat klopt, dan zou de zoveelste fabel over de relatie tussen loon en werkgelegenheid ontmaskerd zijn, de zoveelste inderhaast opgeworpen hindernis op de

stormbaan. En wederom is dan de conclusie: de lonen kunnen gewoon omhoog. De verhoging van het wettelijk minimumloon met 10 procent is een eerste stap, zegt Jasper van Dijk. ‘Ons voorstel daartoe wordt op 1 juli in de Kamer behandeld.’

Uit cijfers van onder meer het CBS blijkt dat de cao-lonen sinds 1995 niet meer gestegen zijn. Wat wel steeg was de arbeidsproductiviteit van de Nederlandse werknemer, en wel met 28 procent in diezelfde periode. En de winsten van bedrijven en de dividenden van aandeelhouders stegen daarentegen explosief sinds 1995: met 200 respectievelijk 300 procent. Ieder kind ziet dat hier iets niet klopt, dat hier iets gigantisch scheefgegroeid is. Hoogste tijd om orde op zaken te stellen. •

‘De primarkpremie heeft z’n langste tijd gehad’

tekst Rob Janssen

foto Bert Verhoeff / Hollandse Hoogte

TIJD VOOR EEN NIEUW AKKOORD VAN WASSENAAR

Op 13 juni organiseert de SP een symposium over hogere lonen. Want hoe kan het dat de lonen al sinds de jaren zeventig achterblijven bij de economische groei? Wat zijn daar de gevolgen van? Is het wenselijk om in te grijpen en hoe zou dat kunnen gebeuren? Deze en andere vragen zullen de 13^e aan de orde komen. Met interessante gasten uit binnen- en buitenland. Onder anderen: Michael Crosby (vakbondsadviseur), Menno Middeldorp (hoofdeconoom Rabobank), Ewald Engelen, Han Busker (FNV) en Peter Hein van Mulligen (hoofdeconoom CBS).

Het symposium vindt plaats op een historische plek, namelijk in Wassenaar. Want het is tijd voor een nieuw Akkoord van Wassenaar, maar dan wel precies andersom: het is tijd voor een loongolf in plaats van loonmatiging.

donderdag 13 juni 2019
Kasteel Oud-Wassenaar, Park Oud Wassenaar 1
19.30 (19.00 inloop) tot 21.30 uur

Kom je ook? Meld je dan even aan via:
doemee.sp.nl/loonsymposium

◀ Toenmalig voorzitter van de FNV Wim Kok samen met werkgeversvoorzitter Chris van Veen en CDA-minister van Sociale Zaken Jan de Koning ten tijde van het Akkoord van Wassenaar, 1982.

LINKSVOOR **'ALS HET MOET, DAN KNOK IK'**

Iris van de Kolk (25) is SP-gemeenteraadslid en contactpersoon voor ROOD in Alphen aan den Rijn. Ze woont bij haar ouders: 'Heel gezellig, al zou een eigen flatje wel fijn zijn. Maar de wachtlijst is hier zeven jaar.' Ze is afgestudeerd cultuurwetenschapper en kunsthistorica en heeft vier banden behaald in ninjitsu: 'Dat is een Japanse krijgskunst. Een combinatie van klassieke samoerai-gevechtstechnieken, combat defense en meditatie, gericht op zelfverdediging.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Met jou moet je geen ruzie zoeken?**

'Nee, ik kan mezelf goed verdedigen. Bij ninjitsu leer je om kalm je moment af te wachten en als het nodig is snoeihard toe te slaan, om jezelf en anderen te beschermen.'

› **Komt dat ook van pas in de politiek?**

'Jawel. Ik laat me niet provoceren, maar kritiek steek ik niet onder stoelen of banken. Ik ben eens uitgevallen tegen een bouwbedrijf. Daarna kon het Archeon eindelijk gaan uitbreiden. En laatst werd ik boos op een wethouder die met een slecht voorstel kwam, maar wel doodleuk om 250.000 euro vroeg alsof het lunchgeld was. Schreven de media later dat ik had staan briesen. Dat zouden ze over een man niet zo snel schrijven. Maar daar trek ik me niets van aan. Als het moet, dan knok ik. Ook in de raadszaal.'

› **Hoelang ben je al SP-lid?**

'Sinds 2014. Vanwege de participatiewet en het leenstelsel. Ik maakte me al langer zorgen over de individualiserende samenleving, die mensen steeds meer aan hun lot overlaat. Een studiereis naar Florence

vormde het kantelpunt. Iedereen genoot, maar liep tegelijkertijd ook te piekeren over de toekomst. Ik was altijd al het meisje dat voor anderen opkomt, ingreep als er gepest werd. SP-lid worden leek me ineens een heel logische stap.'

› **Heb je een bijnaam?**

'Bij acties noemen ze mij weleens de moeder, omdat ik altijd overal op voorbereid ben. Voor een zakmes of een bolletje touw moet je bij mij zijn.'

› **Wat was jouw SP-moment?**

'De actie bloeiend verzet: bloembollen poten in Groningen ter ondersteuning van de protesten tegen de gasboringen. Ik was er samen met mijn afdelingsgenoot Tim. Het regende en een Groningse SP'er omhelsde me en noemde mij haar held omdat ik helemaal uit Alphen kwam. Na afloop bood een Rotterdamse SP'er ons een lift aan, zodat we niet doornat weer de trein in hoefden. Die dag besefte ik wat kameraadschap inhoudt: niet alleen samen strijden maar ook echt er zijn voor elkaar.'

SANDRA KIJKT

WIE Sandra Beckerman: archeoloog, activist, Groningse, Tweede Kamerlid, SP-woordvoerder Wonen, Klimaat, Energie

KIJKT *Knock Down the House*. Regie: Rachel Lears (2019). Te zien op Netflix.

De verkiezingsoverwinning van de Amerikaanse socialiste Alexandria Ocasio-Cortez – #AOC voor twitteraars – verraste vriend en vijand. De documentaire *Knock Down the House* laat zien wat eraan voorafging en volgt Ocasio-Cortez en drie andere politieke outsiders die de macht uitdaagden. ‘Inspirerend’, vindt SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman. ‘Dat je in een land waar ‘socialist’ lang een scheldwoord was zoiets voor elkaar krijgt. Ongekend.’

› *Knock Down the House* volgt vier typische underdogs die, in tegenstelling tot hun politieke tegenstanders, niet gesponsord worden door grote bedrijven.

‘Die invloed van het grote geld in de Amerikaanse verkiezingen is natuurlijk een stuk extremer dan hier. Maar toch is de film ook voor SP’ers heel herkenbaar. Bijvoorbeeld de scène waarin Ocasio-Cortez langs de deuren gaat. En dat je dan soms super-zenuwachtig bent en denkt: hoe ga ik die persoon overtuigen? Dat je deur voor deur,

‘ALS JE KUNT WINNEN IN EEN LAND WAAR SOCIALIST EEN SCHELDWOORD IS, DAN KUNNEN WIJ HET OOK’

straat voor straat, voor elke stem moet vechten weten wij SP’ers als geen ander.’

› Heb je nog slimme campagnestrategieën opgedaan dankzij de film?

‘Ocasio-Cortez slaagde erin om mensen te mobiliseren uit gemarginaliseerde en onderdrukte gemeenschappen. Daar kunnen wij ontzettend veel van leren. Wat ik eerder niet wist, is dat progressieve bewegingen zoals Justice Democrats echt naar gemeenschappen toe zijn gegaan met de vraag: wie wil jij als kandidaat? Vervolgens kwamen ze uit bij mensen die niet lijken op doorsnee politici, zoals de vier krachtige vrouwen in de film. Het is in feite een film over emancipatie.’

› De vrouwen in de film lijken misschien niet op de gevestigde orde, maar weten als geen ander hoeveel schade die kan aanrichten.

‘Precies. Deze documentaire laat zien hoe persoonlijk politiek is. Het is wat schrijver Édouard Louis benadrukt in zijn bejubelde boek *Ze hebben mijn vader vermoord*. Zo overleed de dochter van Amy Vilela, een van de kandidaten in de film, in het ziekenhuis omdat ze niet verzekerd was. Een andere hoofdpersoon, Paula Jean Swearengin, groeide op in een mijnstreek en zag mensen om zich heen sterven als gevolg van vuile fossiele industrie. Gemeenschappen als de hare worden verwoest door de politiek maar hebben zelf geen enkele macht. De film laat zien dat je daarvoor moet vechten. Al doet het pijn om te zien dat van alle hoofdpersonen enkel Ocasio-Cortez de race wint.’

› En toch stemt de film jou hoopvol?

‘Ja. Natuurlijk door de overwinning van Ocasio-Cortez, waarmee ze het jongste vrouwelijke Congreslid ooit werd. Dat ze dat flikt, in een land waar het kapitalisme en de individualisering zo zijn doorge-

schoten... Maar natuurlijk denk je ook: hoe kunnen die andere drie kandidaten, met zo’n ijzersterk verhaal, toch verliezen? Waarom kiezen mensen toch voor de gevestigde politici die hen al jaren in de steek laten? De les van de film is denk ik dat het een kwestie van een lange adem is. Ook als je soms verliest. Mensen geloven niet van de ene op de andere dag in een alternatief. Neem mijn eigen provincie Groningen. Als mensen jarenlang door de politiek in de steek zijn gelaten, knapt er gewoon iets. Je zult het vertrouwen van mensen echt deur voor deur moeten bevechten.’ •

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemmink

PLATFORMECONOMIE

Onder de noemer van de platformeconomie zijn er al een tijdje digitale marktplaatsen voor vraag en aanbod van arbeid actief in Nederland. Iedereen die "een klus zoekt kan zich inschrijven. "Werk waar en wanneer je wil. Go Freeflex." Het suggereert een grote mate van vrijheid voor de opdrachtnemers die hun werk halen van dergelijke marktplaatsen. Werken wanneer je wil, wie wil dat nou niet. Volgens deskundigen kunnen deze nieuwe platforms de arbeidsverhoudingen fundamenteel wijzigen. Daar waar Uber en Airbnb een branche transformeerden, kunnen deze digitale platforms in potentie de organisatie van arbeid veranderen. Laatst kreeg ik via een bekende een kijkje achter de schermen van een van deze

marktplaatsen. Dat was allesbehalve bevrijdend. Niet eerder zag ik een systeem dat zo geraffineerd (zelf)toezicht organiseert; een manifestatie van surveillancekapitalisme (een term van Shoshana Zuboff). Een mindere dag op het werk? Direct een slechte rating aan je broek. Hierdoor kun je klussen mislopen van alle bedrijven op het platform. Een keer niet verschenen voor een klus? Eerst dokken voordat je een nieuwe klus aan kunt nemen. Want ja; de opdrachtgever rekende op je en die schade moet natuurlijk wel vergoed worden. Daar is weinig vrijheid in te ontdekken. De platformeconomie, dat is Alice in Wonderland, niks is wat het lijkt.
Boris Stil, Gouda

We krijgen heel veel reacties op de verkiezingsuitslag en de aankondiging van Ron. Harde woorden, complimenten en lange analyses. We roepen de leden op om hun ideeën in te brengen in hun lokale afdeling, zodat de Partijraad goed vanuit de leden gevoed wordt. Wij maken hier geen keuze uit de vele reacties, omdat we de discussie niet willen sturen. Uw ideeën gaan niet verloren: de reacties sturen we door naar het partijbestuur.
De redactie

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune juni 2019

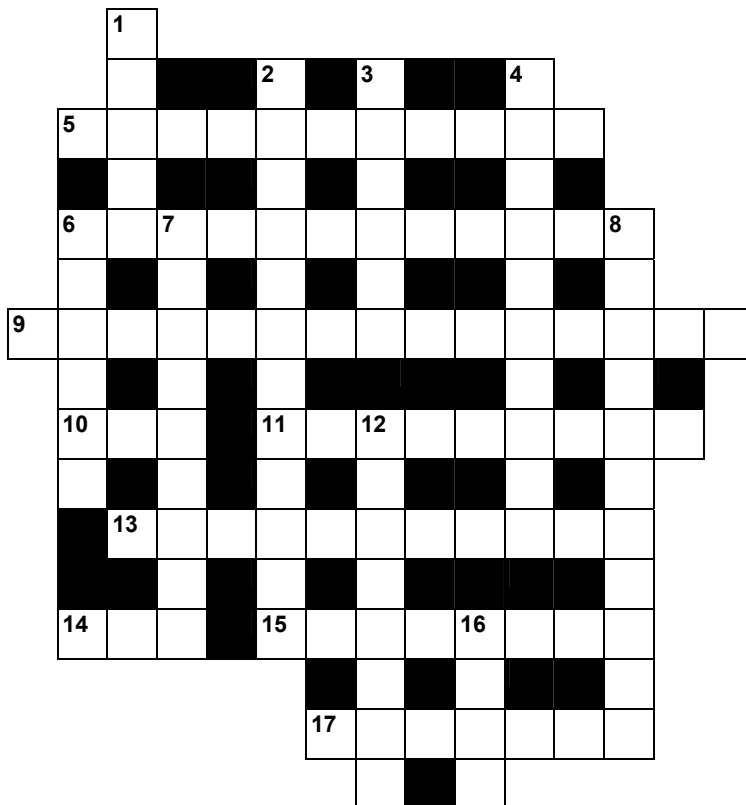
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 5 Typische ouderenauto. (2,5,4)
- 6 Verdwenen is de tweesprong. (12 en 3,9)
- 9 Oud koning neemt wijs besluit over stuk van eigen zintuig. (15)
- 10 Beelddrager is uit de mode, maar keert weerom. (3, afk.)
- 11 Muziek moet je laten zien. (9 en 4,5)
- 13 Schrijver schetst louter zich ontblotende mensen. (11)
- 14 Handig cijfer. (3)
- 15 Gevaarlijk gereedschap voor onhandig hovenier? (8)
- 17 Wie is de marionet? De vogelverschrikker. (7)

Verticaal

- 1 Van hoge kwaliteit, die meer nobele onderdelen van een ridder? (5)
- 2 Gaat niet met de trein? Die is niet goed snik! (2,6,4)
- 3 Hele reeksen tv-programma's. (6)
- 4 Binnenweggetje voor tijgerend automobilist. (10)
- 6 Alles heeft zo z'n prijs, mijn beste. (6)
- 7 Aarde ligt aan de basis van alle materiaal. (9)
- 8 Vergoelijkend, maar knap redeneren. (11 en 4,7)
- 12 Oude tweewieler, in trek bij studenten en grootmoeders. (8)
- 16 Wensdenken: een berg stront. (4)

ANAGRAAF

Vind vanuit de anagrammen alle 6 Dorpen/Steden (in NL). Van elke term moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een politiek anagram: de letters kunnen tot één woord gevormd worden, in 'Oplossing Anagraaf'. Stuur dit woord naar de redactie.

De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindings-streepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen. Veel puzzelplezier.

1	S	e	d	e	n	t	e	r	e	n
2	G	e	i	n	W	a	n	g	e	n
3	A	m	o	r	f	e	R	o	t	s

4	B	e	v	o	e	g	N	a	r	
5	N	e	o	n	S	w	i	t	c	h
6	D	o	o	r	s	l	e	c	h	t

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

OPLOSSINGEN MEI 2019

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Erepalmen 7) Donderpreek 10) Laadruim 11) Stank 12) Sterrenhotel 14) Geheid
- 15) In de put 16) Jongelui.

Verticaal

- 1) Een vrije jongen 2) Gedoodverfd 3) Handvuurwapen 5) Marsmannetje 6) Grensrechter
- 8) Valstrik 9) Max 13) Visuil.

NUMMERPLAATJE

Hekje of Cardinaalteken; ook wel 'hashtag'.

De winnaar van de meipuzzel 2019 is Kor Hendriks uit Den Haag.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 3 juli naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

